כראָנאָלאָגיע

1929

La grande majorité des intellectuels yiddishophones présents à Berlin au début des années 1920 a quitté la ville.

ס'רובֿ ייִדישע אײַנגעוואַנדערטע אינטעליגענץ וואָס איז געווען אין בערלין אָנהייב 1920ער יאָרן האָט שוין פֿאַרלאָזן די שטאָט.

1931

אין בערלין ווערט געשאַפֿן דער דובנאָוו־פֿאָנד מיטן ציל אַרויסצוגעבן די אַלגעמיינע ענציקלאָפּעדיע אויף ייִדיש אין 10 בענד.

À Berlin, création du Fonds Doubnov en vue d'éditer l'*Algemeyne entsiklopedye* (Encyclopédie générale) yiddish en 10 volumes.

1933

Hitler prend le pouvoir en Allemagne. Début des persécutions anti-juives et de l'émigration massive des Juifs hors de l'Allemagne, entre autres vers la France. Tsherikover transfère à Paris la section historique du YIVO.

היטלער קומט צו דער מאַכט אין דײַטשלאַנד. אָנהייב פֿון רדיפֿות אויף ייִדן און פֿון אַ מאַסיווער אויסוואַנדערונג פֿון ייִדן פֿון דײַטשלאַנד, צווישן אַנדערע קיין פֿראַנקרײַך. טשעריקאָווער פֿירט אַריבער קיין פּאַריז די היסטאָרישע סעקציע פֿון ייִוואָ.

1934

דער דובנאָוו־פֿאָנד, וואָס איז אַריבער קיין פּאַריז צוליבן מצבֿ אין דײַטשלאַנד, גיט אַרויס דעם ערשטן באַנד אַלגעמיינע ענציקלאָפּעדיע.

Le Fonds Doubnov, transféré à Paris par suite de la situation en Allemagne, publie le premier volume de l'*Algemeyne entsiklopedye*.

1935

En Allemagne : lois de Nuremberg.

אין דײַטשלאַנד : די נירנבערגער געזעצן.

1936

דער שרײַבער דניאל טשאַרני, וואָס איז אַוועק פֿון בערלין אין 1934, באַזעצט זיך אין פּאַריז.

L'écrivain Daniel Tsharni, qui a quitté Berlin en 1934, s'installe à Paris.

1937

À Paris, tenue (en septembre) de l'Alveltlekher yidisher kultur-kongres (Congrès mondial de la culture yiddish) promu par la gauche communiste et présence d'un Pavillon yiddish à l'Exposition universelle (mai-novembre). Publication d'un guide touristique de Paris en yiddish, ainsi que du volume IV de l'*Algemeyne entsiklopedye*.

צוויי וועלט־געשעענישן אין פּאַריז : דער פּראָ־קאָמוניסטישער אַלוועלטלעכער ייִדישער קולטור־קאָנגרעס (אין סעפּטעמבער) און דער ייִדיש־פּאַוויליאָן אויף דער אוניווערסאַלער אויסשטעלונג (מײַ– נאָוועמבער). ס'גייט אַרויס אַ וועגווײַזער איבער פּאַריז אויף ייִדיש און דער 4טער באַנד פֿון דער אַלגעמיינער ענציקלאָפּעדיע.

4.

6.

1938

אין סעפּטעמבער : מינכענער אָפּמאַך. דעם 9טן און 10טן נאָוועמבער : פּאָגראָמען אין דײַטשלאַנד.

En septembre, accords de Munich. 9 et 10 novembre : pogroms contre les Juifs en Allemagne.

1939

Hersh Fenster fonde à Paris l'association d'entraide Foyer amical pour les réfugiés juifs fuyant le nazisme. Parution du premier volume de la série *Yidn* (Juifs) de l'*Algemeyne entsiklopedye*, consacrée aux divers aspects de la vie, de l'histoire et de la culture juives. 1er septembre : début de la deuxième guerre mondiale.

הערש פֿענסטער גרינדט אין פּאַריז דאָס ייִדישע ווינקל, אַ געזעלשאַפֿט צו העלפֿן ייִדישע פּליטים פֿון דײַטשלאַנד. עס דערשײַנט דער ערשטער באַנד פֿון דער סעריע ייִדן פֿון דער אַלגעמיינער ענציקלאָפּעדיע, אָפּגעגעבן פֿאַרשיידענע אַספּעקטן פֿונעם ייִדישן לעבן, געשיכטע און קולטור. דעם 1טן סעפּטעמבער : אָנהייב פֿון דער צווייטער וועלט־מלחמה.

1940

טשעריקאָווער פֿאָרט אַוועק פֿון פֿראַנקרײַך און פֿירט אַריבער די היסטאָרישע סעקציע פֿון ייִוואָ קיין ניו־יאָרק. מײַ–יוני : דײַטשישע אָפֿענסיווע קעגן פֿראַנקרײַך. סוף יוני : אַרײַנמאַרש פֿון דער דײַטשישער אַרמיי אין פּאַריז. אָנהייב פֿון דער אָקופּאַציע פֿון פֿראַנקרײַך.

Tsherikover quitte la France et transfère la section historique du YIVO à New York. Mai-juin, offensive allemande contre la France. En juin, les troupes allemandes entrent à Paris. Début de l'Occupation.

5.

1. Leyb Kvitko, *1919* (Berlin, 1923 ; détail de la couverture de Yoysef Tshaykov).
לייב קוויטקאָ, 1919 (בערלין, 1923 ; פֿראַגמענט פֿון דער הילע פֿון יוסף טשײַקאָוו).

2. Logo des éditions berlinoises Wostok.
דער עמבלעם פֿונעם בערלינער פֿאַרלאַג וואָסטאָק.

3. Une coopération Berlin-Paris pour les éditions berlinoises Funken (1926).
אַ מיטאַרבעט צווישן בערלין און פּאַריז, בערלינער פֿאַרלאַג פֿונקען (1926).

4. Art préhistorique, illustration de l'*Algemeyne entsiklopedye* (Encyclopédie générale, Vol. III, Paris, 1936).
פּרעהיסטאָרישע קונסט, אילוסטראַציע אין דער אַלגעמיינער ענציקלאָפּעדיע (ב' 3, פּאַריז, 1936)

5. Une publicité dans le guide de Paris en yiddish (Paris, 1937).
רעקלאַמע אין ייִדיש האַנטבוך פּאַריז (פּאַריז, 1937).

6. Hebdomadaire *Hebdo-Paris* (1935).
וואָכנבלאַט פּאַריז (1935).

7. Logo de l'*Algemeyne entsiklopedye*.
עמבלעם פֿון דער אַלגעמיינער ענציקלאָפּעדיע.